

Valašská strašidla

aneb

Co Valacha ve snu straší

Letošní zima byla fakt dlouhá, večery trvaly věčností. Tolikéj trněčkovéj sa už dlouho nevypilo, jak letošní zimu. Vánoce byly krásné, enem, co je pravda. Každý večer sa sedělo u nekeho v garáži a koštovalo sa, co sa vypálilo. Šeci sme sa zhodli, že ta Milošova byla asik nejlepčí. Jak sa u nás praví, gořalky sa vychránilo dost. Ani sme sa nenadáli a už je tu zasej jaro. Joža pravil, že už bylo na čase, žeprej, dyby zima trvala eště chvílu, toš už bysme snád' aj zezdechlačili. Poněvadž, když zabijete mašíka to sú pak samé klobásy, bůčky a masisko. Ženské, aby toho nebylo málo, napečů buchety, takých dobručkových...no a to sa pak lahko člověku kyne. Šak totkáj nedávno sem nemohl ani gatě zašněrovat, jak ně z nich břucho lézlo.

Dlouhé večery skončily a po zimě nás čeká zasej práca. Enem si to skuste představiť. Přeide konečně řádné léto, nosíte vodu ke stromkom, aby to šecko nezeschlo a trnky sa nezmrskly. Zedřítí sme furt enem s kýblama létali, než zalejete šecky stromy, to sa vyšplóše tolikej vody, co by sa ani krávě do bachoru nevešla. Už aj studňa vysychala, ale co bysme pro ty naše trněčky neudělali, že? Šecičko zbytečně...toš fakt. To vám pak aj smutno zabude. Modré trněčky rázem popadaly a zeschly. „A máme došpásované“ pravil sem. Naštěstí hore u starých Plánků bylo o cosi míň teplučko, a tak sa tam aj trnkám dařilo o cosi lepčej. Strýc Plánků už byl starý a toš nezbylo nic iného, než abysme mu zesbírali trnky my, co eště zas tak staří nejsme. Podařilo sa přeca enem cosi nasbírat. Nemyslete si, sbírala celá dědina, páč šeci chtěli aspoň trochu valašského moku do spižirní.

Zdalo sa, že sa blýská na lepčí časy.... my sme nasbírali a strýc Plánků měl už na starost' enem kvas hlídať, přeca enem měl těch zkušeností o cosi věcej. Tak sa též stalo. Kontroloval poctivo kvas každý večer, když jedného večera si všiml, že kvasu cosi ubývá. To mu nedalo spať. O kvasu sa snažil pokúšať jakýsi moribundus, který nás chtěl připraviť aj o tu trošku kapalného štěstí. Strýc Plánků chodil a chodil a kvasu čím dál meněj bylo. Zvolal nás, sedli sme, poklábosili, ale na řešení, co stým sme nekápli. Jedného dňa už sa na to strýc nemohl dívat a v tom si zpomněl na svoju maměnku, jak mu jako malém ogarovi vyprávjala o

kvasomilkách. To ti byl taký dávno vyhynulý druh takého nepěkného moribundusu, kerý ti zblajzl pomaly šecek kvas a nezbylo pak co bumbať. Toš to né. Kvasomilky sa vrátily či co. Strýc sa ale nedal a rozhodl sa, že s kvasomilkama zatočí. Marne zpomínal ,jak proti takým sviňám bojovať. No nezbylo nic iného, než zajít za bylinářků Škopkovů. A toš šel. Ta si ale nemohla spomenůť, co to ty kvasomilky sú, to víte...už takej pamatovala jakési ty roky. Když vtom sa jí nakonec rozsvítilo. Tetka Škopková slíbila, že to vyřeší. Enomže strýc Plánků už viděl konec světa. Kvasu ubývalo, pomály nido už neměl gořalky a tetina Škopková nemohla nájít tu správnů bylinu, co by kvasomilky zahubila a mrtvého aj z hrobu vytáhla.

Joža přišel jedného dňa za strýcem s novým řešením. Joža byl sice krapet vyvrhel, ale ani muchu by nezabil, to sa mu musí nechať . Z kapsy od montérek vytáhl krabičku od sirek a vychlůbal sa, že je zachránce gořalky. Když z něho konečně vypadlo, co v krabičce má, toš šeci zostali, jak opaření s hubama otevřenýma, jak vrata od stodoly. Teď sa podržte, na moju dušu, měl tam 4 blešiska, vyžrané, až to pěkné nebylo. Prej je nachyťal do krabičky od psa a jisto jistě pomozů a kvasomilky zabijů. Ludé byli už tak zůfalí, že aj na Jožovu radu dali.

Jelikož chodily kvasomilky nejvíc v noci, toš si na ně strýc Plánků počíhal. Pěkně sa usadil na štokrlec v jedné ruce petrolejku, v druhé krabičku s blešiskama a čekál. Eště abych nezapomněl, měl sebů aj žufánek a plockaňu s lahodnů medovinků. Když už viděl, jak hladina kvasu pomály ubývá, vypustil blešiska, zapálil sirné knoty a toš to byla podívaná. Kvasomilky kvílely jak Viktorky od splavu, blešiska skákaly jak o dušu a byly vyžranější a vyžranější, jak si pupky plnily kvasomilkama. Kterů kvasomilku nezežrala blecha, tu strýc pomlátíl žufánkem a bylo to.

Kvas byl zachráněný. Ludé měli co piť. Joža byl za legendu a táte pravdivá povídačka sa od tej doby traduje z generace na generacu. Moribundus kvasomilek je oficiálně vymýcen a šak co, aj dyby sa chtěl vrátiť, toš už víme, jak na ňho. Neco si z tohoto příběhu snáď odnesete, a ať už si kvasomilky představujete jakkoliv, su to řádné bestije, či zmetci škaredí a to chcu, abyste věděli. Co je důležité, toš to, že už aspoň víte, jak s nima zatočíte, dyby sa ukázaly nede v okolí. Šecko dobře dopadlo, valaši nevymřeli, nůza o gořalku už v dějinách Valachů nehrozí! Lovcům kvasomilek zdar!